

R-99-71

Förstudie Hultsfred

Organisation och arbetsplan

Kristina Vikström
Svensk Kärnbränslehantering AB

September 1999

Svensk Kärnbränslehantering AB

Swedish Nuclear Fuel
and Waste Management Co
Box 5864
SE-102 40 Stockholm Sweden
Tel 08-459 84 00
+46 8 459 84 00
Fax 08-661 57 19
+46 8 661 57 19

Förstudie Hultsfred

Organisation och arbetsplan

Kristina Vikström
Svensk Kärnbränslehantering AB

September 1999

Förord

Detta dokument är ett förslag till förstudieprogram för Hultsfreds kommun. Programmet beskriver inriktningen av det utredningsarbete som Svensk Kärnbränslehantering AB avser att genomföra i kommunen. Programmet ska behandlas och godkännas av kommunfullmäktige. Det är viktigt att understryka att programmet bara anger huvuddragen i det kommande utredningsarbetet. Kommunen har alltid möjlighet att under utredningsarbetets gång komma med förslag till förändringar eller kompletterande studier. I programmet berörs också översiktligt hur SKB kommer att utforma sin projektorganisation. Hur förstudiearbetet kommer att organiseras från kommunens sida berörs däremot inte. Delaktighetsprocessens och informationsverksamhetens utformning berörs endast övergripande. Detaljerade planer kommer att utarbetas parallellt med att förstudieorganisationen byggs upp.

Innehåll

1	Bakgrund och genomförande	7
1.1	Allmänt	7
1.2	Organisation	7
1.3	Rapportering	8
1.4	Tidsplan	8
2	Allmänt om lokaliseringsfaktorer	11
3	Utredningsplaner – allmänt	13
4	Utredningsplaner – långsiktig säkerhet/geovetenskap	15
4.1	Mål	15
4.2	Allmänt	15
4.3	Berggrund och jordtäcke	15
4.4	Grundvatten	17
4.5	Förväntat resultat av de geovetenskapliga studierna	17
5	Utredningsplan – teknik	19
5.1	Mål	19
5.2	Anläggningsutformning	19
5.3	Transporter	19
5.4	Etablering och drift	20
5.5	Förväntat resultat	20
6	Utredningsplan – mark och miljö	21
6.1	Mål	21
6.2	Markanvändning och miljöeffekter	21
6.3	Förväntat resultat	21
7	Utredningsplan – samhälle	23
7.1	Mål	23
7.2	Allmänt	23
7.3	Näringslivsutveckling	23
7.4	Socioekonomiska konsekvenser	24
7.5	Förväntat resultat	25
8	Information – kommunikation	27
8.1	Mål	27
8.2	Kommunikationsaktiviteter	27
8.3	Förväntat resultat	27

1 Bakgrund och genomförande

1.1 Allmänt

Detta förstudieprogram avser att ge kommunen, länsstyrelsen, SKB:s utredare samt övriga intresserade en överblick av vad förstudien i Hultsfred kommun kommer att innefatta. Programmet beskriver bl a hur förstudien kommer att organiseras samt redogör på ett övergripande sätt för omfattningen av de utredningar som kommer att genomföras.

Ytterst syftar förstudien till att besvara frågor om var i kommunen det kan finnas möjlighet att lokalisera ett djupförvar, hur djupförvaret och dess transporter kan utformas och vilka konsekvenser, positiva som negativa, ett djupförvar kan få för kommunen.

Förstudiens utredningar kommer alltså att koncentreras till frågor som specifikt rör Hultsfreds förutsättningar att bli förläggningsort för djupförvaret. Frågor om utvecklingen av själva förvarsmetoden behandlas däremot inte. Dessa och andra frågor som rör det svenska kärnavfallsprogrammet kommer dock att diskuteras i kontakterna med allmänheten.

1.2 Organisation

SKB har tillsatt en projektgrupp för förstudien i Hultsfred. Projektledare för hela förstudien är Kristina Vikström från SKB i Stockholm. Följande delprojektledare har tillsatts:

- Långsiktig säkerhet, Bengt Leijon.
- Teknik, Jan Halvarson.
- Mark och miljö, Lars Birgersson.
- Samhälle, Stig Björne.
- Information, Olle Zellman.
- Administration och ekonomi, Ann-Marie Hultqvist.
- Kommunikationsteknik, P-O Lindberg.

Lokalt kommer ett informationskontor att etableras som ska bemannas med minst två lokalt rekryterade informatörer anställda av SKB. Hur samarbetet mellan SKB:s projektorganisation och kommunens egen organisation för förstudiearbetet ska utformas kommer ytterligare att diskuteras. Hultsfreds kommun kan enligt regeringsbeslut erhålla upp till 2 miljoner per år från kärnavfallsfonden för att klara sin del av den demokratiska processen. Dessa medel beviljas av SKI efter ansökan från kommunen.

1.3 Rapportering

SKB står till förfogande för att redovisa uppnådda resultat och för att redogöra för det pågående utredningsarbetet till olika organ och grupper i kommunen .

Rapporteringen sker i huvudsak i tre steg:

- Utredningar.
- Preliminär slutrapport.
- Slutrapport.

Utredningarna genomförs av institutioner, universitet, högskolor samt konsulter. De publiceras och distribueras allt eftersom de blir klara. Varje utredare ansvarar för innehållet i sin rapport. SKB ansvarar för innehållet i slutrapporten.

När alla utredningar är framtagna sammanställer SKB dessa till en preliminär slutrapport. Rapporten lämnas med begäran om synpunkter till kommunens förtroendevalda och tjänstemän, lokala säkerhetsnämnden och andra kommunala intressenter. Rapporten distribueras också till säkerhetsmyndigheterna SSI och SKI.

Slutrapporten baseras på den preliminära rapporten som kompletterats med de synpunkter och kommentarer som har kommit in under remisstiden och som kan ha lett till någon eventuell kompletterande utredning. I slutrapporten betonas om det kan finnas förutsättningar för ett djupförvar i kommunen och vilka konsekvenser detta i så fall kan medföra. Möjliga områden för eventuella vidare undersökningar beskrivs och värderas. Slutrapporten ska även inkludera frågeställningar som ytterligare behöver belysas vid en eventuell fortsättning.

Ambitionen är att alla rapporter som tas fram under förstudietiden ska vara skrivna på ett lättläst och begripligt språk. Detta för att underlätta för den breda allmänheten att ta del av informationen. Rapporterna kommer att göras tillgängliga för intressenter i kommunen genom SKB:s informationskontor i Hultsfred. Olika aktiviteter för att sprida kunskap om förstudien, till exempel seminarier och informationsmöten, kommer att anordnas under hela förstudietiden.

1.4 Tidsplan

En slutrapport för förstudien i Hultsfred ska vara framme under december år 2000.

Utredningsarbetet kommer att genomföras med hänsyn tagen till höga kvalitetskrav och med möjlighet för alla intressenter att diskutera innehållet i rapporterna med SKB.

De steg som dessförinnan ska tas i utredningsarbetet är följande:

- Utredningsuppdragen läggs ut.
- Utredningarna genomförs under 1999 av SKB:s konsulter, experter från universitet och högskolor och publiceras.
- Utredningarna sammanställs i en preliminär slutrapport.
- Preliminära slutrapporten överlämnas till kommunen för remissbehandling.

- Eventuella kompletteringar görs till rapporten med anledning av remissinstansernas synpunkter.
- Slutrapporten publiceras.
- Förstudien i Hultsfred avslutas.

Samlat underlag

Kring årsskiftet 2000–2001 presenterar SKB sin utvärdering av samtliga förstudier och sitt val av platser för platsundersökningar. Under våren 2001 yttrar sig regeringen och myndigheterna sig om SKB:s underlag och de kommuner som berörs fattar beslut om huruvida de ska tillåta platsundersökningar.

2 Allmänt om lokaliseringsfaktorer

De bedömningar som görs i anslutning till avslutad förstudie vad gäller kommunens förutsättningar för ett djupförvar styrs av lokaliseringsfaktorer. Dessa föreslogs av SKB redan i FUD-program 92 (FUD = Forskning, Utveckling och Demonstration) och regeringen har efter remissbehandling och rekommendationer från säkerhetsmyndigheterna angivit att de ska gälla för djupförvarets lokalisering. Om ett område är lämpligt för lokalisering av ett djupförvar bestäms av följande huvudgrupper av lokaliseringsfaktorer:

Säkerhet	Faktorer av betydelse för djupförvarets långsiktiga säkerhet.
Teknik	Faktorer av betydelse för byggnation, funktion och säker drift av djupförvaret och transportsystemet till djupförvaret.
Mark och miljö	Faktorer av betydelse för markanvändning och generell miljöpåverkan.
Samhällsaspekter	Faktorer kopplade samhällsförutsättningar och samhällspåverkan.

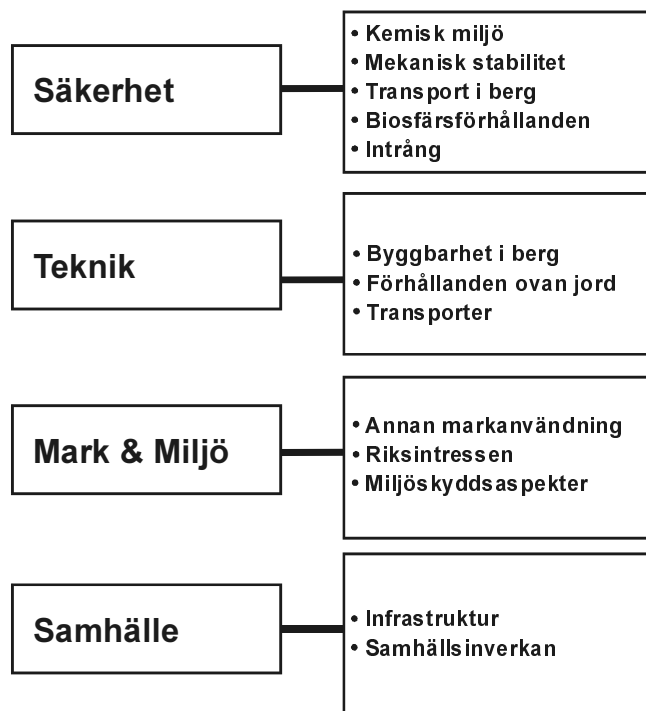
Till vissa av faktorerna kan absoluta krav kopplas för att ett djupförvar ska lokaliseras till en viss plats. Exempel på sådana faktorer är att grundvattnet ska vara syrefritt på det djup förvaret kommer att ligga, dvs på cirka 500 m djup, att mineralförekomster (metaller och industrimineral) inte får finnas inom djupförvaret eller att platsen inte får vara belägen inom en nationalpark.

De flesta faktorer är emellertid av karaktären gynnsam/ogynnsam vilket innebär att de är viktiga vid en total bedömning av platsens lämplighet men att de inte ensamt avgör platsens lämplighet. Exempel på ogynnsamma förhållanden är heterogena berggrund, stort avstånd till befintlig väg/järnväg och konkurrerande markanvändningsintressen.

Möjligheterna att i förstudien utveckla och bedöma förutsättningarna är olika för olika lokaliseringsfaktorer. Transportförhållandena och markfrågorna kan exempelvis bedömas ganska väl eftersom information finns tillgänglig. Berggrundens egenskaper, som påverkar såväl förutsättningarna för långsiktig säkerhet som byggförutsättningarna, är däremot ofullständiga.

Arbetet får därför till att börja med främst inriktas på att identifiera och analysera geovetenskapliga förhållanden som kan vara olämpliga eller ogynnsamma utifrån allmänt tillgänglig information. Förhållanden som bör undvikas är i första hand:

- Starkt heterogen och svårtolkad berggrund.
- Bergarter intressanta för mineralutvinning eller annat nyttjande.
- Kända deformationszoner och områden med påvisade berg rörelser i samband med eller efter senaste istiden.
- Utpräglade utströmningsområden för grundvatten.
- För svensk berggrund onormal grundvattenkemi.

Figur 1. Struktur för lokaliseringsfaktorer.

Nyckelfrågor för de delar som därefter eventuellt återstår är:

- Vilka områden har särskilt goda möjligheter att uppfylla kraven med avseende på säkerhet, teknik, mark- och miljö- samt samhällsaspekter?
- Vilka av dessa ger bra möjligheter att senare utföra en tillförlitlig kartläggning av framförallt de viktiga miljö- och säkerhetsfaktorerna?

Följande förhållanden är därvid i första hand gynnsamma (ger ”god prognos”):

- En vanlig bergart utan intresse för annat utnyttjande av naturresurser. Detta ger bra förutsättningar för att få en god förståelse av berggrundsförhållandena med avseende på säkerheten och det minskar risken för att området blir aktuellt för annan användning i framtiden.
- Stort område utan större sprickzoner. Detta ger flexibilitet vid kommande undersökningar och underlättar möjligheterna att med säkerhet kunna anlägga ett förvar med utrymme för erforderligt antal kapselpositioner i bra berg.

Dessutom är även följande förhållanden gynnsamma:

- God tillgång till infrastruktur i form av hamnar, järnvägar eller vägar. Begränsade behov av nyinvesteringar i väg eller järnväg.
- Få konkurrerande markanvändar- och miljöintressen ger goda möjligheter att anpassa anläggningarna så att miljökraven uppfylls på ett bra sätt.
- Lokalt positivt intresse.

3 Utredningsplaner – allmänt

De utredningsplaner som presenteras i följande avsnitt beskriver arbetets huvudinriktning. Kompletteringar kan komma att göras under arbetets gång utifrån diskussioner med kommunen eller andra intressenter. Dessa diskussioner kan resultera i exempelvis nya utredningar av speciella frågor eller granskningar och/eller parallella utredningar rörande frågeställningar av kontroversiell natur.

Förstudien omfattar utredningar och faktasammanställningar inom följande områden:

- Långsiktig säkerhet (geovetenskap m m).
- Teknik (byggnadstekniska frågor, transportfrågor m m).
- Mark och miljö.
- Samhälle (socioekonomiska frågor m m).

Utredningarna ska så långt det är möjligt vara specifika för Hultsfreds kommun. Huvudsakligen nyttjas och sammanställs befintliga data och tillgänglig information, t ex ekonomiska och geologiska kartor, geovetenskapliga databaser, kommunala översiktsplaner m m. Geografiska informationssystem (GIS) kommer också att användas.

4 Utredningsplaner - långsiktig säkerhet/geovetenskap

4.1 Mål

Att ge en översiktlig bedömning av de geologiska förutsättningarna för ett djupförvar i Hultsfreds kommun.

4.2 Allmänt

Djupförvaret ska förläggas till berggrund med sådana egenskaper att förvaret uppfyller höga krav på säkerhet och byggbarhet. För att nå dit krävs en lång process med alltmer detaljerade undersökningar. För att en helhetsbedömning av säkerheten ska kunna göras måste undersökningarna av berggrunden ha kommit så långt att borrhningar görs till planerat förvarsdjup. Detta är inte aktuellt i förstudien, som baseras på befintlig information. Förstudien ska därför ses som ett första steg, där översiktliga bedömningar görs av kommunens förutsättningar ur geologisk synvinkel. Bedömningarna blir oundvikligen preliminära, med reservationer för okända förhållanden mot djupet.

Det geovetenskapliga utredningarna i förstudien omfattar berggrunds- och grundvattenförhållanden. Ambitionen är att, med begräsning till befintligt material, ta fram bästa möjliga underlag om de geovetenskapliga lokaliseringsfaktorer som anges i avsnitt 2. Med detta som grund är syftet att ange om, och i så fall var, i kommunen det finns finnas stora homogena bergvolymmer med få sprickzoner där samtidigt långsiktigt gynnsamma förhållanden kan förväntas med avseende på grundvattenrörelser, grundvattenkemi och berggrundens stabilitet.

4.3 Berggrund och jordtäck

Tillgängligt underlag om kommunens berggrund och jordtäck sammanställs och utvärderas med avseende på faktorer som är betydelsefulla för lokaliseringspotentialen. Underlag hämtas från en rad källor, däribland geologiska karteringsarbeten, tidigare geovetenskapliga utredningar och data från flygburna geofysiska mätningar. Resultaten redovisas i stor utsträckning i form av geologiska kartor och beskrivningar till dessa. Nedan beskrivs de ämnesområden som utredningsarbetet omfattar:

Regionalgeologisk översikt

Som utgångspunkt för det geologiska utredningsarbetet i kommunskala sammanställs vad som är känt avseende Hultsfreds kommun sett i ett större regionalt geologiskt sammanhang. Bland annat diskuteras regional urbergsgeologi, regional tektonik (deformation av berggrunden) och annat som är av intresse för förstudien.

Jordarter

En beskrivning tas fram över kommunens kvartärgeologiska historia (under och efter senaste istiden) och hur denna har resulterat i olika jordarter. Uppgifter om jordmäktigheter anges om sådana data finns tillgängliga. Eventuella tecken i jordlagren på rörelser i den underliggande berggrunden (postglaciala förkastningar) noteras och diskuteras.

Bergarter

Kommunens bergarter beskrivs vad avser ålder, tillkomsthistoria, geografisk utbredning, sammansättning, struktur, och inbördes relationer. Särskilt uppmärksammas bergarternas homogenitet och eventuell förekomst av gångbergarter.

Deformationszoner

Baserat på uppgifter från berggrundskarteringar, flygburna geofysiska mätningar, digitala höjddata samt publicerade tolkningar görs en sammanställning och tolkning över var det finns uthålliga deformationszoner (plastiska skjuvzoner, sprickzoner, förkastningar). I sammanställningen ingår även en tolkning av berggrundens deformationshistoria.

Berggrundens stabilitet på lång sikt diskuteras mot bakgrund av vad som är känt om seismisk aktivitet (jordskalv), deformationszoner m m.

Exploateringsintressen

En beskrivning tas fram över vad som är känt om malmmineraliseringar i olika berggrundsgelogiska enheter i kommunen. Data om gruvbrytning och/eller prospektering efter malmmineral redovisas. En bedömning görs av vilka eventuella delar av kommunen som bör betraktas som malmpotentiella. Sådana områden bör undvikas vid en lokalisering av ett djupförvar. Även nyttostensförekomster (stenbrott, bergtäkter) sammanställs och redovisas, främst med tanke på möjliga konflikter vad gäller markanvändning.

Radon i jordarter och berggrund

Baserat på befintliga flygmätningar av den naturliga markstrålningen görs en karta som visar eventuella områden med förhöjda markradonhalter. En annan karta görs över variationer i berggrundens radiuminnehåll. Den senare kan utnyttjas för att uppskatta var berggrunden kan ge förutsättningar för höga radonhalter i berganläggningar, något som kan ha betydelse för bl a och ventilationsbehovet i ett djupförvar under bygg- och driftsskedena.

4.4 Grundvatten

För att beskriva grundvattenförhållandena i kommunen används uppgifter som finns tillgängliga från SMHI, hydrogeologiska kartor, SGU:s brunnarsarkiv samt andra källor. Nedan beskrivs de huvudsakliga ämnesområden som utredningsarbetet omfattar:

Geohydrologiska förhållanden

Förstudien ska ge en översiktlig bild över hur vattengenomsläppligheten i berggrunden varierar, inom kommunen och inom olika bergarter. Resultat från mätningar av vattengenomsläppligheten, huvudsakligen hämtade från bergborrade brunnar, sammanställs och redovisas. Resultaten utvärderas och slutsatser dras rörande hydrogeologiska aspekter vid lokalisering av ett djupförvar till kommunen.

Vattenkemiska förhållanden

I förstudien sammanställs tillgängliga uppgifter om vattenkemiska förhållanden. Avsikten är i första hand att fånga upp eventuella indikationer på onormala vattenkemiska förhållanden.

Långsiktiga förändringar

Långsiktiga förändringar, exempelvis klimatförändringar, påverkar grundvattenrörelser och grundvattenkemiska förhållanden. I ett längre perspektiv är det inlandsisar som orsakar de verkligt stora grundvattenförändringarna. I förstudien diskuteras möjliga förändringar i vattenkemiska förhållanden och om det ur denna aspekt finns anledning att särskilt undvika eller förorda delar av kommunen.

4.5 Förväntat resultat av de geovetenskapliga studierna

Förstudien ska beskriva och bedöma kommunens geovetenskapliga lokaliseringsförutsättningar med inriktning på faktorer av betydelse för ett djupförvars säkerhet. Detta inbegriper bedömningar av olika kommundelars lämplighet för ett djupförvar med avseende på geovetenskapliga förhållanden. Dessa bedömningar kommer att vara preliminära eftersom det tillgängliga underlaget är ofullständigt.

5 Utredningsplan – teknik

5.1 Mål

Att ge en överskådlig bild av de tekniska förutsättningarna för att etablera och driva ett djupförvar i Hultsfreds kommun, samt underlag för att bedöma konsekvenserna av en sådan etablering för miljö och samhälle.

5.2 Anläggningsutformning

SKB har tidigare utarbetat generella beskrivningar av hur djupförvaret och dess huvuddelar kan utformas, för olika alternativ vad gäller inbördes placering av själva djupförvaret och industrianläggningen ovan jord. Beskrivningarna inkluderar exempel på tekniska systemlösningar för delsystem, mängdberäkningar samt uppgifter om personal- och resursbehov för bygge och drift. Dessa generella anläggningsbeskrivningar ger tillsammans med data om förhållanden i Hultsfreds kommun underlag för att utreda de tekniska förutsättningarna för att lokalisera djupförvaret till kommunen, samt för att beskriva konsekvenserna av en sådan lokalisering för samhälle och miljö.

För olika lokaliseringalternativ utreds möjlig placering och utformning av industrianläggningen ovan jord. Vilka alternativ som blir aktuella, och hur detaljerat de kan behandlas, beror i första hand på var i kommunen det kan finnas berggrund som ur geologisk synvinkel bedöms som potentiellt gynnsam för ett djupförvar.

Beskrivningarna av anläggningarna under jord förutsätts bli mera generella, eftersom förstudien inte ger det geologiska underlag som behövs för att anpassa utformningen av djupförvaret till lokala förhållanden. För olika lokaliseringalternativ görs dock bergtekniska bedömningar av förutsättningarna för att bygga och driva djupförvaret. Dessa bedömningar baseras på det geologiska underlaget samt allmän erfarenhet av anläggningsverksamhet i berg.

5.3 Transporter

Förutsättningarna för transporterna av behållare med avfall samt bentonitlera till buffertmaterial, eventuellt också sand för återfyllnadsmaterial utreds. Det innebär att befintliga transportleder i regionen inventeras, samt att uppskattningar görs av de om- och tillbyggnader som djupförvarets transporter kan kräva för olika lokaliseringalternativ. Vilka alternativ som utreds beror på vilka delar av kommunen som kan visa sig vara intressanta ur geologisk synvinkel.

5.4 Etablering och drift

Verksamheten i olika skeden av lokalisering, etablering och drift av ett djupförvar i kommunen utreds och beskrivs till art och omfattning. I det sammanhanget behandlas även arbetsmiljöfrågor inklusive strålskydd. Även kompetens- och personalbehov i olika skeden beskrivs, liksom behov av entreprenadarbeten, allmän samhällsservice mm. Eventuella skillnader i resursbehov för olika lokaliseringalternativ belyses.

5.5 Förväntat resultat

För de lokaliseringalternativ som kan bli aktuella förväntas redovisningen omfatta beskrivningar av:

- möjliga sätt att placera och utforma industrialläggningarna ovan jord,
- de bergtekniska förutsättningarna för att bygga och driva djupförvaret,
- transportsätt och transportvägar för de viktigaste godsslagen till djupförvaret,
- utbyggnader av infrastruktur som kan krävas för transportverksamheten (hamnanläggningar i regionen, vägar, järnvägar),
- art och omfattning av verksamheten i olika skeden av lokalisering, utbyggnad och drift av djupförvaret,
- resursbehov (personal, entreprenadarbeten, service) i olika skeden,
- underlag för att bedöma vilka konsekvenser en lokalisering av djupförvaret till Hultsfreds kommun skulle få för miljö och samhälle.

6 Utredningsplan – mark och miljö

6.1 Mål

Att översiktligt beskriva förutsättningar och möjliga konsekvenser ur markanvändnings- och miljösynpunkt av en eventuell förläggning av ett djupförvar till kommunen.

6.2 Markanvändning och miljöeffekter

Utredningen ska beskriva tänkbara effekter på markanvändning och miljö av djupförvarets utbyggnad, drift och förslutning. Beskrivningen ska baseras på kommunens översiktsplan och andra plandokument. Bland annat kommer kommunens förhållanden vad beträffar jord- och skogsbruk, fiske, skyddad mark, övriga områden med särskilda naturvårdsintressen, rörligt friluftsliv, kulturminnesvård etc att utredas. För områden som finns lämpade för vidare studier görs en bedömning av förutsättningarna med hänsyn till markanvändnings- miljöförhållanden.

Följande huvudsakliga aktiviteter planeras att genomföras:

- Inventering och sammanställning av mark- och miljörelaterat planeringsunderlag och utredningar.
- Översiktlig beskrivning rörande miljöeffekterna av djupförvarets utbyggnad, drift och förslutning.
- Översiktlig beskrivning rörande miljöeffekterna av djupförvarets transporter och samhällsliga förändringar.

6.3 Förväntat resultat

Arbetet syftar till att ge ett underlag vad avser mark- och miljöfrågor för en bedömning om det är möjligt att lokalisera ett djupförvar till kommunen och i så fall var och med vilka begränsningar. Förstudien kommer även att redovisa en diskussion om vilken miljöpåverkan ett djupförvar orsakar under anläggande, drift och förslutning.

7 Utredningsplan – samhälle

7.1 Mål

Förstudien ska översiktligt kartlägga kommunens och regionens samhälleliga förutsättningar för en djupförvarsetablering samt belysa konsekvenser av en sådan etablering på ekonomi och samhällsliv.

7.2 Allmänt

Etablering av en djupförvarsanläggning för använt kärnbränsle kommer troligen att medföra betydande konsekvenser för kommunen och regionen med avseende på bl a sociala och ekonomiska aspekter.

Två huvudområden för utredningar med avseende på olika aspekter kan identifieras:

- Näringslivsutveckling: Här behandlas kommunens förutsättningar och utvecklingsmöjligheter ur ett brett perspektiv med särskild tonvikt på näringsliv, kommunal verksamhet och ekonomi.
- Socioekonomiska konsekvenser: Här behandlas framförallt befolknings- och sysselsättningsutvecklingen i kommunen samt vissa andra sociala och ekonomiska aspekter såväl med som utan djupförvar.

Inom denna utredningsdel är det möjligt att kommunen i samverkan med andra intressenter vill ha olika kommun- och regiontypiska förutsättningar utredda. Det kan handla om utveckling av den lokala och regionala demokratin, östersjösamarbete, upplevelsesektorns utveckling m m.

7.3 Näringslivsutveckling

Näringslivsutveckling är en grundläggande förutsättning för en kommuns möjligheter att idag och i framtiden möta stora samhällsförändringar. För att ge en uppfattning om hur ett djupförvar skulle kunna, direkt och indirekt, bidra till att utveckla det befintliga och framtida näringslivet och påverka den kommunala verksamheten och ekonomin bör bl a följande frågeställningar belysas:

- Omvärldens bild av kommunen.
- Nuvarande näringsstruktur (branscher och företag), infrastruktur och kommunikationer.
- Kommunens näringslivspolitik och ekonomi.
- Konkurrenssituationen gentemot andra kommuner.

- Vad betyder samhällsförändringarna för kommunen?
- Hur kan man möta man framtiden på ett framgångsrikt sätt i Hultsfred ?
- Inriktning och nyckelfaktorer för näringslivssatsningar.

Analysen av kommunens näringsliv anger i grova drag ramarna för kommunens potential och utvecklingsmöjligheter oavsett om djupförvarsetablering blir aktuell eller ej. Den utgör därmed både en förutsättning för och ett komplement till mer traditionella socioekonomiska konsekvensutredningar.

Exempel på underlag som bör läggas till grund för analysen är intervjuer med ett antal nyckelpersoner, statistiska uppgifter, näringspolitiska program, regionala utvecklingstendenser och prognoser, m m. Näringsgrenar som av något skäl bedöms särskilt intressanta i djupförvarssammanhang eller riskerar att påverkas i särskilt hög grad kan behöva specialstudiernas.

7.4 Socioekonomiska konsekvenser

De socioekonomiska konsekvenserna av en djupförvarsetablering är beroende av anläggningens karaktär och kommunens utgångsförutsättningar, framtida utveckling och samhällsutveckling i stort. Följande förutsättningar för och konsekvenser av en djupförvarsetablering kommer att behandlas i den socioekonomiska konsekvensutredningen.

Historik, nulägesbeskrivning och utvecklingsprognoser för kommunen

- Geografiskt läge, infrastruktur och ekonomisk situation.
- Befolkningen, sysselsättning och arbetsmarknad.
- Lokalt utbud av handel, service och utbildning, m m.

Djupförvarsprojektets karaktär och genomförande

- Tidplaner, genomförandeskeden och anläggningsbeskrivning.
- Kostnader fördelat på anläggningsdelar, skeden, personal och material, etc.
- Arbetskraftsbehov och bemanning fördelat i tiden och på yrkesgrupper och utbildningsnivåer.

Lokala och regionala effekter av en djupförvarsetablering

- Lokal och regional andel av kostnaderna för djupförvaret.
- Sysselsättningseffekter lokalt, regionalt och fördelat på olika näringsgrenar och eventuellt även kommundelar.
- Eventuell påverkan på befolkningsutvecklingen.

- Kommunalekonomiska konsekvenser.
- Övriga effekter på de generella levnadsförhållandena.

Utredningsarbetet behöver genomföras i samråd med kommunen och baseras i grunden på tillgänglig statistik och befintligt underlagsmaterial rörande djupförvarsprojektet samt framförallt rörande kommunens och regionens utveckling. En bedömning presenteras av vad en etablering kan innebära för indirekt påverkan på kommunens ekonomi och näringsliv. En central del i analysen ligger i att ta fram och jämföra med ett sannolikt utvecklingsscenario för kommunen utan ett djupförvar.

7.5 Förväntat resultat

Förstudiens olika utredningar förväntas tillsammans resultera i en översiktlig beskrivning av de samhälleliga förutsättningarna samt de socioekonomiska konsekvenserna vid en etablering av ett djupförvar i kommun. En väsentlig fråga som ska besvaras på ett tillfredsställande sätt är vilken nytta och vilka eventuella olägenheten för kommunen och regionen ett djupförvar kan tänkas medföra.

8 Information – kommunikation

8.1 Mål

Att ge öppen och saklig information rörande förstudien och SKB:s övriga verksamhet samt att kommunicera med kommuninvånarna på så sätt att de får fördjupade kunskaper och ökat intresse för kärnavfallsfrågor.

8.2 Kommunikationsaktiviteter

När förstudien inleds avser SKB att öppna ett informationskontor i Hultsfred där det ska finnas möjlighet för alla intresserade att lämna synpunkter och ta del av dagsläget vad beträffar förstudiens utredningar. Kontoret ska fungera såväl som utställnings- och informationslokal som arbetsplats för lokalt anställda informatörer samt för medlemmar ur projektgruppen och anlitate konsulter när de befinner sig i Hultsfred.

Kontorets öppettider kommer att anpassas så att det ges möjligheter för allmänheten att föra en diskussion med informatörer och utredare, ta del av aktuella kartor och annat utredningsmaterial och beställa förstudiens utredningar. De sistnämnda kommer att publiceras allt eftersom de blir klara.

Andra möjligheter att informera om förstudien är via offentliga möten och seminarier, hushållsutskick, studiecirklar samt information till förtroendevalda och tjänstemän i kommunen och på länsstyrelsen, de politiska partierna, skolor, fackliga organisationer, företag och föreningar samt media.

Studiebesök på SKB:s anläggningar i första hand CLAB, Äspölaboratoriet och Kapsellaboratoriet är en viktig del i informationsverksamheten. Grupper som kan vara intresserade är förtroendevalda och tjänstemän, fackliga organisationer och näringslivsorganisationer, studiecirklar, föreningsliv med flera.

I övrigt kan informationen komma att handla om allmänna frågor som vad förstudien omfattar, vad ett djupförvar innebär, vilka etiska ställningstagande ligger till grund för SKB:s arbete samt regelverk som styr lokalisering av ett djupförvar. När utredningarna blir klara kommer de att presenteras och huvudresultaten diskuteras med den breda allmänheten.

8.3 Förväntat resultat

Arbetet ska leda till att kommuninvånarna i Hultsfred upplever att de får öppen och saklig information om vilka förutsättningar det finns att etablera ett djupförvar till kommunen liksom vilka positiva och negativa konsekvenser en sådan etablering kan medföra.